

Sygn. akt I NKRS 143/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Lemańska (przewodniczący, uzasadnienie)

SSN Marek Dobrowolski

SSN Maria Szczepaniec (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania J. A. J.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr (...) z 7 września 2021 r.
w przedmiocie nieprzedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na
stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w (...), ogłoszonym
w Monitorze Polskim z 2021 r., poz. 360,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 9 marca 2022 r.,

**uchyla zaskarżoną uchwałę i przekazuje sprawę Krajowej
Radzie Sądownictwa do ponownego rozpatrzenia.**

UZASADNIENIE

Uchwałą nr (...) z dnia 7 września 2021 r. (dalej: Uchwała) Krajowa Rada
Sądownictwa (dalej również jako: KRS lub Rada) na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2
ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (t.j. Dz.U. 2021, poz.
269; dalej: u.KRS) nie przedstawiła Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej
wniosku o powołanie J. A. J. (dalej również jako: Kandydatka lub Odwołująca się)

do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w (...).

W części I uzasadnienia Uchwały KRS wyjaśniła, że na jedno wolne stanowisko sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w (...), ogłoszone w Monitorze Polskim z 2021 r., poz. 360, zgłosiło się dwóch kandydatów, przy czym jeden z nich cofnął zgłoszenie w trakcie postępowania.

Krajowa Rada Sądownictwa przedstawiła przebieg postępowania w przedmiocie oceny kandydatury J. A. J. na wolne stanowisko sędziowskie. W szczególności wskazała, że w celu przygotowania sprawy do rozpatrzenia na posiedzeniu KRS Przewodniczący Rady wyznaczył zespół, zawiadomił Ministra Sprawiedliwości o jego powołaniu oraz o sprawach indywidualnych przekazanych zespołowi w celu przygotowania ich do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady. Minister Sprawiedliwości nie przedstawił opinii w trybie art. 31 ust. 2b u.KRS.

Na posiedzeniu w dniu 6 września 2021 r. zespół członków Rady, po zapoznaniu się ze zgromadzonymi w sprawie materiałami i ich przeanalizowaniu, omówił zgłoszoną kandydaturę, odbył naradę i uznał, że materiały te są wystarczające do zajęcia stanowiska w sprawie. Podczas głosowania członkowie zespołu oddali na Kandydatkę 3 głosy „za”, nie oddając głosów „przeciw” ani „wstrzymujących się”. W wyniku powyższego zespół przyjął stanowisko o rekomendowaniu Radzie J. A. J. na wolne stanowisko sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w (...).

W uzasadnieniu swego stanowiska zespół wskazał, że za rekomendowaniem Kandydatki przemawiają w szczególności – oceniane łącznie – doświadczenie zawodowe zdobyte podczas wykonywania obowiązków na stanowisku sędziego sądu okręgowego oraz ocena jej pracy i kwalifikacji zawodowych.

Krajowa Rada Sądownictwa stwierdziła, że J. A. J. spełnia wymagania ustawowe, określone w art. 64 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz.U. 2020, poz. 2072 ze zm.). Po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy nie podzieliła jednak stanowiska zespołu, o którym była mowa wyżej, i uznała, że Prezydentowi Rzeczypospolitej

Polskiej nie zostanie przedstawiony wniosek o powołanie Kandydatki do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w (...).

W części II uzasadnienia Uchwały, opisując zgłoszoną kandydaturę, Krajowa Rada Sądownictwa wskazała, że J. A. J. urodziła się 5 grudnia 1971 r. w Ł.. W 1995 r. ukończyła wyższe studia prawnicze na Uniwersytecie (...) z oceną bardzo dobrą i uzyskała tytuł magistra. Po odbyciu etatowej aplikacji sądowej w okręgu Sądu Okręgowego w S. złożyła we wrześniu 1997 r. egzamin sędziowski z wynikiem bardzo dobrym.

Od 1 stycznia 1998 r. J. A. J. rozpoczęła pracę jako asesor sądowy w Sądzie Rejonowym w R.. Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 24 września 1999 r. została powołana do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w ww. Sądzie. Kandydatka pełniła kolejno funkcje Przewodniczącej Wydziału Ksiąg Wieczystych, Przewodniczącej Wydziału Cywilnego, a następnie Prezesa Sądu, łącząc to ostatnie stanowisko z funkcją Przewodniczącej Wydziału Cywilnego.

Z dniem 20 stycznia 2005 r. J. A. J. została delegowana do pełnienia obowiązków sędziego w Sądzie Okręgowym w Ł.. Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 lipca 2006 r. została powołana do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w Ł.. W Sądzie tym orzekała w XIII Wydziale Cywilnym Zamiejscowym w S., następnie, od dnia 1 stycznia 2010 r., w I Wydziale Cywilnym, a od dnia 1 kwietnia 2017 r. – w XIII Wydziale Gospodarczym Odwoławczym. Od 28 marca 2017 r. do 27 marca 2021 r. Kandydatka pełniła obowiązki wizytatora do spraw cywilnych, rodzinnych i nieletnich Sądu Okręgowego w Ł., a z dniem 28 marca 2021 r. została powołana do pełnienia funkcji wizytatora do spraw cywilnych i gospodarczych. Wskaźnik udziału Kandydatki w przydziale spraw wpływających do XIII Wydziału Gospodarczego Odwoławczego został ustalony na 50%. Od 2014 r., na podstawie delegacji udzielanych przez Prezesa Sądu Apelacyjnego w (...), Kandydatka orzekała również na poszczególnych sesjach w I Wydziale Cywilnym tego Sądu.

W 2004 r. J. A. J. ukończyła dwusemestralne studia podyplomowe z zakresu prawa europejskiego na Uniwersytecie (...). Brała także udział w licznych konferencjach, warsztatach prawniczych i szkoleniach zawodowych, m.in. z

zakresu postępowania cywilnego, w tym organizowanych przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury.

Ocenę kwalifikacji J. A. J. sporządziła sędzia wizytator Sądu Apelacyjnego w (...) A. M.. W jej ocenie Kandydatka dysponuje bardzo dobrym przygotowaniem zawodowym do wykonywania czynności orzeczniczych w sądzie apelacyjnym. Wykazuje też należyłą umiejętność łączenia obowiązków w pełnieniu funkcji wizytatora z orzekaniem w XIII Wydziale Gospodarczym Odwoławczym Sądu Okręgowego w Ł.. Jej kultura pracy i zaangażowanie w wykonywanie czynności służbowych nie budzą żadnych zastrzeżeń. Kandydatka jest osobą rzetelną i pracowitą, cechuje ją wysoka kultura osobista.

Analiza spraw, w których Kandydatka była sprawozdawcą w XIII Wydziale Gospodarczym Odwoławczym Sądu Okręgowego w Ł. oraz spraw wyznaczonych do jej referatu w związku z delegowaniem do pełnienia obowiązków orzeczniczych w I Wydziale Cywilnym Sądu Apelacyjnego w (...) wskazuje na bardzo dobre przygotowanie do rozpoznawania występujących w nich problemów, zarówno o charakterze procesowym, jak i materialnoprawnym, a ponadto dowodzi szerokiej znajomości przepisów prawa i umiejętności ich stosowania w praktyce sądowej. Kandydatkę charakteryzuje wnikliwość w rozpoznawaniu kwestii prawnych, sumienność i obowiązkowość. Wydane w analizowanych sprawach wyroki zawierały niezbędne rozstrzygnięcia, a uzasadnienia zostały przez nią sporządzone na wysokim poziomie, ze szczegółowym ustosunkowaniem się do wszystkich zarzutów podniesionych w środkach odwoławczych i szerokim odwołaniem do orzecznictwa oraz literatury prawniczej.

Opiniująca zaznaczyła, że pozytywnie o jakości pracy J. A. J. świadczą również wyniki badań statystycznych. Wskaźniki opanowania przez nią wpływu w XIII Wydziale Gospodarczym Odwoławczym Sądu Okręgowego w Ł. kształtowały się na podobnym bądź wyższym poziomie w stosunku do średniej sędziów tego Wydziału. Niski był wskaźnik zaskarżalności orzeczeń w sprawach z referatu opiniowanej. Podkreślenia wymaga także, zdaniem sędziego wizytatora, terminowość sporządzania uzasadnień – jedynie w sporadycznych przypadkach doszło do przekroczenia terminu ustawowego, z usprawiedliwionych przyczyn.

Podsumowując swoje uwagi sędzia wizytator uznała, że J. A. J. jest sędzią posiadającym wysokie kwalifikacje zawodowe oraz wyróżniającym się wiedzą prawniczą i doświadczeniem, co pozwala na pełne poparcie jej kandydatury na stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego w (...).

W pkt III Uchwały Krajowa Rada Sądownictwa wskazała, że przy podejmowaniu wyrażonej w niej decyzji kierowała się oceną kwalifikacyjną oraz doświadczeniem zawodowym J. A. J.. Stwierdziła, że Kandydatka posiada wieloletnie doświadczenie zawodowe i odpowiednie kwalifikacje, uprawniające do ubiegania się o urząd sędziego sądu apelacyjnego, jednak – w ocenie Rady – nie spełnia ona wszystkich kryteriów wyboru w stopniu uzasadniającym przedstawienie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej do powołania. Wprawdzie jej kandydatura została rekomendowana przez zespół członków KRS, jednak to Rada każdorazowo dokonuje finalnego wyboru, a w tym wypadku uznała, że dotychczasowe doświadczenie i kwalifikacje Kandydatki wymagają jeszcze poszerzenia w trakcie dalszej pracy orzeczniczej na obecnie zajmowanym stanowisku.

KRS wyjaśniła, że kandydowanie do objęcia urzędu sędziego sądu apelacyjnego wiąże się z wymaganym wysokim poziomem nie tylko wiedzy teoretycznej, ale również z niezbędnym zakresem doświadczenia praktycznego w stosowaniu prawa. Sądy apelacyjne rozpoznają przeważnie obszerne, niejednokrotnie kilkusettomowe sprawy, obejmujące wszechstronną problematykę wszystkich dziedzin prawa, a ich orzeczenia współkształtują praktykę orzeczniczą. Dlatego dokonała wszechstronnej i dogłębnej analizy przebiegu kariery zawodowej i dorobku orzeczniczego J. A. J., uwzględniając zgromadzone w sprawie materiały, w szczególności nie pomijając przedstawionych wyżej informacji dotyczących posiadanego przez nią doświadczenia zawodowego i wyników jej pracy. Uznała jednak, że awans na tak wysokie stanowisko, jakim jest urząd sędziego sądu apelacyjnego, jest jeszcze przedwczesny, co nie wyklucza szans Kandydatki w kolejnych konkursach.

KRS uwzględniła także okoliczność, że na posiedzeniu w dniu 12 lipca 2021 r. Kolegium Sądu Apelacyjnego w (...) jednogłośnie zaopiniowało kandydaturę J. A. J. na wolne stanowisko sędziowskie w tym Sądzie pozytywnie (9 głosów „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się”), jednakże – jak

podniesiono w uzasadnieniu Uchwały – stanowisko Kolegium nie znajduje pełnego odzwierciedlenia w zgromadzonym materiale źródłowym.

Reasumując swoje uwagi Krajowa Rada Sądownictwa podniosła, że w jej ocenie J. A. J. posiada doświadczenie orzecznicze, otrzymała pozytywną ocenę kwalifikacji oraz pozytywną opinię Kolegium Sądu Apelacyjnego w(...), a zatem legitymuje się kwalifikacjami zawodowymi uprawniającymi do ubiegania się o urząd sędziego sądu apelacyjnego, jednak w niniejszej procedurze konkursowej nie wypełnia, ocenianych łącznie, wszystkich kryteriów wyboru w najwyższym stopniu, co zadecydowało o nieprzedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o jej powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w (...). Te okoliczności spowodowały, że w trakcie posiedzenia Rady w dniu 7 września 2021 r. na Kandydatkę oddano 9 głosów „za”, 1 głos „przeciw” przy 9 głosach „wstrzymujących się”, w rezultacie czego nie uzyskała ona bezwzględnej większości głosów.

Pismem z dnia 4 listopada 2021 r. J. A. J. wniosła odwołanie od omówionej wyżej Uchwały KRS, zaskarżając ją w całości. Uchwale tej zarzuciła:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego mające istotny wpływ na wynik sprawy [art. 398³ § 1 pkt 2 w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. 2021, poz. 1805 ze zm.; dalej: k.p.c.) w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS], tj.:

1. art. 33 ust. 1 u.KRS w zw. z art. 35 ust. 1-3 u.KRS w zw. z § 19 ust. 1-2 i 5 uchwały Nr (...) Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 24 stycznia 2019 r. w sprawie Regulaminu Krajowej Rady Sądownictwa (Monitor Polski 2019, poz. 192 ze zm.) poprzez dokonanie oceny kandydatury Odwołującej się bez dochowania obowiązku wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy i bez wnikliwego zbadania materiałów sprawy udostępnionych Radzie oraz dokonanie tej oceny w sposób sprzeczny z prawem, dowolny oraz sprzecznie ze zgromadzonym materiałem, z pominięciem rzetelnej oceny kwalifikacji Odwołującej się, a także oparciu decyzji w zakresie nieprzedstawienia kandydatury Odwołującej się na przesłance pozaustawowej – co skutkowało wydaniem Uchwały o nieprzedstawieniu wniosku o jej powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Apelacyjnego w (...);

2. art. 42 ust. 1 u.KRS poprzez sporządzenie uzasadnienia Uchwały w sposób uniemożliwiający poznanie motywów podjęcia Uchwały, na podstawie których Rada uznała, że kandydatura Odwołującej się jest przedwczesna w obecnej procedurze konkursowej;

2. obrazę prawa materialnego (art. 398³ § 1 pkt 1 w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS) w postaci art. 2, art. 32 ust. 1 i 2 oraz art. 60 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483 ze zm.; dalej: Konstytucja RP) poprzez błędną wykładnię tych przepisów, a w rezultacie ich niewłaściwe zastosowanie, tj. brak dokonania oceny Odwołującej się na podstawie przejrzystych kryteriów awansu, które odpowiadałyby zasadom równego dostępu do służby publicznej, zasadom równego traktowania oraz zasadom demokratycznego państwa prawa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, w wyniku czego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej nie przedstawiono wniosku o jej powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Apelacyjnego w (...).

Powołując się na powyższe zarzuty Odwołująca się wniosła o uchylenie zaskarżonej Uchwały w zakresie nieprzedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o jej powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w (...) oraz o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Krajowej Radzie Sądownictwa.

Krajowa Rada Sądownictwa nie złożyła odpowiedzi na odwołanie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie wniesione przez J. A. J. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 44 ust. 1 zd. 1 oraz ust. 3 u.KRS uczestnik postępowania przed Krajową Radą Sądownictwa może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej. Do postępowania przed Sądem Najwyższym stosuje się przepisy k.p.c. o skardze kasacyjnej – z wyjątkiem art. 87¹ k.p.c., który ustanawia w postępowaniu przed Sądem Najwyższym tzw. przymus adwokacko – radcowski (art. 44 ust. 3 u.KRS).

Artykuł 44 ust. 1 zd. 1 u.KRS ogranicza właściwość Sądu Najwyższego w sprawach z odwołania od uchwał KRS dotyczących obsady stanowisk sędziowskich jedynie do badania czy uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem. Powołanym przepisem ustawodawca wyłączył kompetencję Sądu Najwyższego do merytorycznego rozpatrywania kwalifikacji kandydatów na wolne stanowiska sędziowskie. Przedstawianie Prezydentowi RP wniosków o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego pozostaje bowiem, z mocy art. 179 Konstytucji RP, wyłączną kompetencją KRS. Sąd Najwyższy nie zastępuje Rady w jej ustawowo wyznaczonym zadaniu, polegającym na rozpatrzeniu i ocenie kandydatów do pełnienia urzędu sędziego oraz nie przeprowadza powtórnego badania kwalifikacji zawodowych i moralnych kandydata do pełnienia urzędu sędziego (wyrok Sądu Najwyższego z 14 lipca 2016 r., III KRS 17/16, LEX nr 2122412 i powołane tam wcześniejsze orzecznictwo). Tym niemniej, wobec zredukowania we wskazanych sprawach drogi sądowej wyłącznie do jednorazowego kontrolowania uchwał KRS pod względem ich legalności, kontrola ta nie może być iluzoryczna poprzez stosowanie zbytniego rygoryzmu (J. Sułkowski, *Ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa w kontekście orzecznictwa Sądu Najwyższego, Izby Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych*, Przegląd Sejmowy 2012, nr 4, s. 122-123).

Kryteria wyboru kandydatów na stanowiska sędziowskie określa art. 35 ust. 2 u.KRS, który stanowi, że [p]rzy ustalaniu kolejności kandydatów na liście zespół członków Rady kieruje się przede wszystkim oceną kwalifikacji kandydatów, a ponadto uwzględnia:

1) doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia;

2) opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów.

Słusznie podniosła J. A. J. w uzasadnieniu odwołania, że powołany przepis, jakkolwiek określa okoliczności, które powinien wziąć pod uwagę zespół ustalając kolejność kandydatów na liście w przypadku, gdy na jedno stanowisko sędziowskie lub asesorskie zgłosił się więcej niż jeden kandydat, ma zastosowanie również w

sytuacji takiej, jaka zaistniała w rozpoznawanej sprawie, tj. rozpatrywania przez KRS tylko jednej kandydatury na jedno wolne stanowisko sędziowskie. Przyjąć należy, że w takim przypadku przepis ten określa kryteria oceny zgłaszającego się kandydata, którymi powinien kierować się zespół przyjmując stanowisko, o którym mowa w art. 34 ust. 1 u.KRS, a także sama Rada, podejmując uchwałę, o której mowa w art. 33 ust. 1 u.KRS. W sprawie dotyczącej rozpatrzenia zgłoszenia na wolne stanowisko sędziowskie treść art. 35 ust. 2 u.KRS uzupełnia więc ogólne wymogi, jakie powinna spełniać uchwała KRS w sprawie indywidualnej, wskazane w art. 33 ust. 1 u.KRS, zgodnie z którym w sprawach indywidualnych Rada podejmuje uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone.

Uchwały Rady w sprawach indywidualnych wymagają uzasadnienia (art. 42 ust. 1 u.KRS). Ustawa nie zawiera żadnych wytycznych dotyczących treści tego uzasadnienia ani też nie wskazuje, jakie elementy powinno ono zawierać. Zgodzić się więc należy ze stanowiskiem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z 12 czerwca 2012 r., III KRS 15/12, że trzeba w tym zakresie kierować się zdrowym rozsądkiem, mając w szczególności na uwadze funkcje i cele uzasadnienia. Funkcją uzasadnienia jest przedstawienie procesu decyzyjnego, który doprowadził do podjęcia przez KRS w danej sprawie indywidualnej uchwały o określonej treści, a celem – umożliwienie poddania tej uchwały kontroli w określonym przez ustawę trybie i zakresie. W sprawie zgłoszenia na wolne stanowisko sędziowskie uzasadnienie uchwały Rady powinno zatem wskazywać przebieg postępowania w sprawie oraz przedstawiać motywy podjętej i wyrażonej w uchwale decyzji – w taki sposób, aby dało się na jego podstawie stwierdzić, czy podejmując ją Rada uwzględniła wymogi wskazane w art. 33 ust. 1 u.KRS, o których była mowa wyżej, a także, jakie kryteria wzięła pod uwagę przy ocenie zgłoszonej kandydatury (zgłoszonych kandydatur) i w jaki sposób ocena spełniania przez kandydata tych kryteriów przełożyła się na decyzję o przedstawieniu albo nieprzedstawieniu jego kandydatury Prezydentowi RP na wolne stanowisko sędziowskie.

Jak wskazano w orzecznictwie, uzasadnienie uchwały KRS pełni zatem nie tylko funkcje procesowe, ale również buduje autorytet organów państwa i kształtuje zewnętrzne przekonanie o sprawiedliwości procedur i podejmowanych rozstrzygnięć. Nawet bardzo szczególna pozycja ustrojowa niektórych organów państwa, jak KRS, nie usprawiedliwia sporządzania uzasadnień, które tylko pozornie realizują swoje funkcje. W żadnym też razie kolegialny charakter organu albo przyjęta metoda podejmowania decyzji (np. tajne głosowanie czy objęta tajemnicą narada sędziowska) nie zwalnia organu z obowiązku rzetelnego uzasadnienia rozstrzygnięcia (wyrok Sądu Najwyższego z 16 lutego 2022 r., I NKRS 59/21).

Uzasadnienie zaskarżonej Uchwały, zdaniem Sądu Najwyższego, nie spełnia przedstawionych wyżej kryteriów, co czyni zasadnym podniesiony przez J. A. J. w odwołaniu zarzut naruszenia art. 42 ust. 1 u.KRS. Nie można bowiem na podstawie jego treści odtworzyć rzeczywistych motywów, jakimi kierowała się Rada podejmując wyrażone w Uchwale rozstrzygnięcie. Należy przy tym podkreślić, że w sprawie, w której ocenie podlega tylko jedna kandydatura, uzasadnienie uchwały o nieprzedstawieniu wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego powinno szczególnie dokładnie wyjaśniać przesłanki podjętej decyzji, ponieważ zgłaszający się kandydat nie ma możliwości ich odczytania poprzez porównanie swej sytuacji z sytuacją kandydata wybranego przez Radę.

Krajowa Rada Sądownictwa wskazała, że przy podejmowaniu decyzji wyrażonej w zaskarżonej Uchwale kierowała się oceną kwalifikacyjną oraz doświadczeniem zawodowym Kandydatki oraz uwzględniła opinię Kolegium Sądu Apelacyjnego w (...) (s. 5 Uchwały).

Uwzględnienie jednogłośnie pozytywnej opinii Kolegium Sądu Apelacyjnego w (...) polegało w niniejszej sprawie na jej dostrzeżeniu, jednak równocześnie nie podzieleniu, do czego rzecz jasna KRS ma prawo.

Ocena kwalifikacji, w świetle treści art. 35 ust. 2 u.KRS, stanowi zasadnicze kryterium oceny kandydata na wolne stanowisko sędziowskie (wyrok Sądu Najwyższego z 13 lipca 2012 r., III KRS 17/12). Kryterium to zostało bowiem przez ustawodawcę wyraźnie wyróżnione, poprzez użycie zwrotu „przede wszystkim”. Oznacza to, że Krajowa Rada Sądownictwa jest uprawniona i zarazem

zobowiązana do oceny kandydatury przede wszystkim w oparciu o wskazane kryterium. Rada, „kierując się”, zgodnie z wymogiem ustawy, oceną kwalifikacji, nie jest przy tym związana wyrażoną w niej opinią o przydatności kandydata na stanowisku sędziowskim, o które się on ubiega. W przypadku jednak, gdy opinia KRS w tej kwestii jest odmienna niż opinia sporządzającego ocenę kwalifikacji, Rada powinna swe stanowisko rzeczowo i wyczerpująco uzasadnić (wyrok Sądu Najwyższego z 8 grudnia 2021 r., I NKRS 92/21). W niniejszej sprawie KRS nie tylko nie sformułowała wobec oceny kwalifikacji J. A. J. żadnych zarzutów, ale nawet sama potwierdziła, że Odwołująca się posiada „wieloletnie doświadczenie zawodowe i odpowiednie kwalifikacje, uprawniające do ubiegania się o urząd sędziego sądu apelacyjnego”. Rada wskazała, że podjęła zaskarżoną Uchwałę „nie pomijając (...) informacji dotyczących posiadanego przez kandydatkę doświadczenia zawodowego i wyników jej pracy” (s. 5 Uchwały), a w konkluzji swych rozważań podniosła, że w jej ocenie „Pani J. A. J. posiada doświadczenie orzecznicze, otrzymała pozytywną ocenę kwalifikacji oraz pozytywną opinię Kolegium Sądu Apelacyjnego w (...), a zatem legitymuje się kwalifikacjami zawodowymi, uprawniającymi do ubiegania się o urząd sędziego sądu apelacyjnego” (s. 6 Uchwały). Należy w tym miejscu zaznaczyć, że powyższe uwagi znajdują pełne uzasadnienie w przytoczonych w Uchwale informacjach o kandydaturze Odwołującej się. Z informacji tych wynika, że sporządzona przez sędziego wizytatora ocena kwalifikacji wskazuje na jej bardzo dobre przygotowanie zawodowe do wykonywania czynności orzeczniczych w sądzie apelacyjnym oraz posiadanie wieloletniego, szerokiego doświadczenia zawodowego, zdobytego podczas orzekania na wszystkich szczeblach sądownictwa powszechnego (w pionie wieczystoksięgowym, cywilnym i gospodarczym) – w tym również w związku z orzekaniem w ramach delegacji w Sądzie Apelacyjnym w (...), o awans do którego się ubiega. Nadto kandydatura Odwołującej się uzyskała jednomyślne poparcie Kolegium Sądu Apelacyjnego w (...) oraz – również udzieloną jednomyślnie – rekomendację zespołu członków Rady.

W świetle powyższych uwag wnioszek Krajowej Rady Sądownictwa, że J. A. J. „nie spełnia w niniejszej procedurze konkursowej wszystkich kryteriów wyboru w stopniu uzasadniającym przedstawienie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej do

powołania” (s. 5 Uchwały) nie daje się logicznie wyprowadzić z przesłanek, którymi Rada kierowała się podejmując zaskarżoną Uchwałę. Wprawdzie dla uzasadnienia negatywnego stanowiska wobec kandydatury Odwołującej się Rada przytoczyła pewne argumenty, tym niemniej ich ogólnikowość i brak odwołania do konkretnych okoliczności, które mogłyby je uzasadniać, pozwala ocenić to stanowisko jako całkowicie dowolne. W szczególności KRS nie wskazała, na podstawie jakich informacji o rozpatrywanej kandydaturze (w odniesieniu do których, jak przecież zapewnia, dokonała „wszechstronnej i dogłębnej analizy” – *vide* s. 5 Uchwały) uznała, że dotychczasowe doświadczenie i kwalifikacje J. A. J. wymagają jeszcze poszerzenia w trakcie dalszej pracy orzeczniczej na obecnie zajmowanym stanowisku – zwłaszcza mając na uwadze, że pełni ona urząd na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w Ł. od 14 lipca 2006 r., a od 2014 r. orzeka na podstawie delegacji udzielanych przez Prezesa Sądu Apelacyjnego w (...) na poszczególnych sesjach w tym Sądzie. Jakichkolwiek braków w tym zakresie, wymagających uzupełnienia, nie stwierdziła sędzia wizytator A. M., która – co należy podkreślić – sporządziła ocenę kwalifikacji Odwołującej się m.in. na podstawie analizy spraw wyznaczonych do jej referatu w związku z delegowaniem do pełnienia obowiązków orzecznich w I Wydziale Cywilnym Sądu Apelacyjnego w (...). Przeciwnie – analiza ta, co zresztą również przytoczono w uzasadnieniu Uchwały, wskazywała na jej bardzo dobre przygotowanie do rozpoznawania występujących w tych sprawach problemów, zarówno o charakterze materialnoprawnym, jak i procesowym.

W treści uzasadnienia zaskarżonej Uchwały nie można również znaleźć przekonującego uzasadnienia dla wyrażonego w niej stwierdzenia, że awans na stanowisko sędziego sądu apelacyjnego w przypadku J. A. J. byłby „przedwczesny” (s. 5 Uchwały). Waleru takiego nie mają poczynione przez KRS uwagi o specyfice spraw rozpoznawanych przez sądy apelacyjne, które to „sprawy są obszerne (niejednokrotnie kilkusettomowe) i obejmują wszechstronną problematykę wszystkich dziedzin prawa, co z kolei implikuje konieczność posiadania przez kandydata do objęcia stanowiska sędziowskiego w takim sądzie nie tylko wysokiego poziomu wiedzy teoretycznej, ale również niezbędnego zakresu doświadczenia praktycznego w stosowaniu prawa”. Nie wynika z uzasadnienia

uchwały, czy przyczyną negatywnego stanowiska KRS był brak wysokiego poziomu wiedzy teoretycznej Odwołującej się, brak niezbędnego zakresu doświadczenia praktycznego w stosowaniu prawa, czy też obie te przyczyny łącznie. Rada nie wskazała, na czym polega i na jakiej podstawie przyjęła deficyty Odwołującej się w tym zakresie, prowadzące Radę do wniosku o „przedwczesności” awansu na stanowisko sędziego sądu apelacyjnego.

Jak wynika z akt sprawy, Odwołująca się posiada doświadczenie praktyczne obejmujące różne dziedziny prawa, albowiem w swej wieloletniej karierze zawodowej orzekała nie tylko w wydziale cywilnym, ale również w wydziale ksiąg wieczystych oraz w wydziale gospodarczym odwoławczym. KRS powinna zatem wyjaśnić na czym polega w świetle okoliczności niniejszej sprawy „przedwczesność” w odniesieniu do „wszechstronnej problematyki wszystkich dziedzin prawa”. Dalsza rekonstrukcja motywów, którymi kierowała się Rada, prowadzi do wniosku, że przyjęto również kryterium pomocnicze kontaktu z obszernymi, niejednokrotnie kilkusettomowymi aktami. Pomijając okoliczność, że obszerność akt sądowych nie przekłada się wprost na stopień zawłości występujących w sprawie zagadnień faktycznych i prawnych oraz, że sprawy kilkusettomowe w szeroko rozumianym pionie cywilnym stanowią rzadkość, nawet w sądach apelacyjnych, nie sposób przyjąć, by orzekając w ramach delegacji w Sądzie Apelacyjnym w (...) od 8 lat Odwołująca się nigdy się z takimi sprawami nie zetknęła. Uzasadnienie zaskarżonej uchwały, w szczególności w odniesieniu do wskazanych w niej kryteriów pomocniczych w postaci wszechstronnego doświadczenia i kontaktu z wielotomowymi aktami, zdaje się wprost być sprzeczne z materiałem zebrany w sprawie.

Należy jeszcze raz podkreślić, że ocena przydatności kandydata na wolne stanowisko sędziowskie należy wyłącznie do Krajowej Rady Sądownictwa. Jeżeli ocena ta została dokonana przy pomocy właściwych kryteriów i nie doszło do naruszenia przepisów postępowania mogących mieć wpływ na jej wynik, to Sąd Najwyższy jedynie sprawdza, czy przy użyciu tych kryteriów Rada nie przekroczyła granic swobodnego uznania (wyrok Sądu Najwyższego z 13 lipca 2012 r., III KRS 17/12). Swobodę decyzyjną KRS w sprawach dotyczących obsady wolnych stanowisk sędziowskich limitują więc: z jednej strony – przepisy prawa,

które wprost określają kryteria, jakimi winna się ona kierować podejmując decyzję w przedmiocie przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, a z drugiej – wymóg przeprowadzenia procesu decyzyjnego w taki sposób, by jego wynik, w ramach kontroli sądowej inicjowanej wniesieniem odwołania od uchwały Rady, poddawał się weryfikacji pod kątem uwzględnienia kryteriów wynikających z ww. przepisów oraz wykluczenia zastosowania do oceny danej kandydatury kryteriów pozaustawowych. Szeroki margines uznania, jaki został przyznany Radzie przez ustawodawcę w żadnym razie nie może zatem oznaczać, że podejmowane przez nią decyzje mogą być arbitralne. Członek Rady powinien przy głosowaniu kierować się kryteriami ustawowymi oceny kandydatów, mając na względzie konieczność przekonującego uzasadnienia uchwały Rady w kontekście możliwości dokonania kontroli jej legalności przez Sąd Najwyższy w razie wniesienia odwołania (wyrok Sądu Najwyższego z 17 czerwca 2020 r., I NO 188/19) – zarówno w aspekcie dopełnienia przez Radę wymagania wszechstronnego rozważenia sprawy, jak i z punktu widzenia poszanowania zasad: ochrony zaufania obywatela do państwa, równego traktowania i zakazu dyskryminacji z jakiegokolwiek przyczyny w życiu politycznym, gospodarczym i społecznym oraz jednakowych szans w ubieganiu się o pełnienie funkcji publicznych (wyrok Sądu Najwyższego z 1 lipca 2020 r., I NO 17/20).

W niniejszej sprawie Krajowa Rada Sądownictwa nie sprostала obowiązkowi wskazania dostatecznie precyzyjnych przyczyn podjęcia decyzji zawartej w zaskarżonej Uchwale. Wyrażone przez KRS stanowisko, z powołaniem się na potrzebę poszerzenia dotychczasowego doświadczenia i kwalifikacji Odwołującej się oraz „przedwcześnieści” jej awansu na stanowisko sędziego sądu apelacyjnego, nie znajduje uzasadnienia w materiale, który powinien stanowić jego podstawę (art. 33 ust. 1 u.KRS). Trafny okazał się zatem podniesiony w odwołaniu zarzut naruszenia powołanych wyżej przepisów, przy czym waga tego uchybienia uzasadnia wniosek, że mogło ono mieć istotny wpływ na to rozstrzygnięcie.

Sąd Najwyższy nie podziela zarzutu Odwołującej się naruszenia w postępowaniu przed Krajową Radą Sądownictwa przepisów postępowania w postaci art. 35 ust. 1 i ust. 3 u.KRS. Artykuł 35 ust. 1 u.KRS ma zastosowanie

jedynie w przypadku, gdy na stanowisko sędziowskie albo asesorskie zgłosił się więcej niż jeden kandydat. Oczywistym jest zatem, że Rada nie mogła dopuścić się jego naruszenia, skoro w dacie podejmowania zaskarżonej Uchwały J. A. J. była jedyną kandydatką na wolne stanowisko sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w (...), ogłoszone w Monitorze Polskim z 2021 r., poz. 360, wobec umorzenia przez KRS postępowania w sprawie ze zgłoszenia drugiego kandydata, w związku z jego cofnięciem. Z kolei do naruszenia art. 35 ust. 3 u.KRS w rozpoznawanej sprawie mogłoby dojść jedynie w przypadku, gdyby zespół członków Rady uznał, że nie może podjąć decyzji w przedmiocie zarekomendowania kandydatury Odwołującej się z uwagi na brak dokumentów, o których mowa w art. 35 ust. 2 u.KRS. Sytuacja taka nie miała jednak miejsca. Powyższe przepisy nie mogą więc stanowić w niniejszej sprawie adekwatnego wzorca kontroli zaskarżonej Uchwały z punktu widzenia jej zgodności z prawem.

Należy ponownie zaznaczyć, że przedmiotem sprawowanej przez Sąd Najwyższy kontroli nad uchwałami w przedmiocie powołania albo niepowołania kandydata na wolne stanowisko sędziowskie jest jedynie formalny aspekt dostępu do służby, związany z przestrzeganiem przez KRS zastosowanych kryteriów i procedur postępowania, a nie sama ocena kwalifikacji, czy też predyspozycji danej osoby z punktu widzenia kryteriów stosowanych w ramach postępowania przed Radą, gdyż mogłoby to oznaczać naruszenie jej uprawnień i kompetencji wynikających z art. 179 Konstytucji RP i art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o KRS (wyrok Sądu Najwyższego z 17 maja 2019 r., I NO 11/19). Uwagi poczynione w niniejszym uzasadnieniu w żadnym razie nie stanowią wyrazu przekonania Sądu Najwyższego, że J. A. J. jest odpowiednią kandydatką do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Apelacyjnego w (...). Decyzja w tym przedmiocie należy do wyłącznej kompetencji KRS, z tego względu Sąd Najwyższy nie może wskazywać, jakiej treści rozstrzygnięcie Rada powinna podjąć po ponownym rozpoznaniu sprawy. Rozstrzygnięcie to musi jednak zostać poprzedzone rzeczywistym (a nie jedynie deklarowanym) wszechstronnym rozważeniem całokształtu okoliczności sprawy oraz dokonaniem jego oceny w granicach wyznaczonych przez właściwe przepisów prawa, zaś jego uzasadnienie winno być

wolne od wewnętrznych sprzeczności oraz odwołań do niejasnych i nieprecyzyjnych kryteriów oceny.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS orzekł jak w sentencji.

Zdanie odrębne od wyroku złożyła SSN Maria Szczepaniec.